

bé hi ha err. tip. en el n^o); tant la forma d'aquesta menció, com la de un lloc veí —dimin. toponímic— *Morenguets*, mostren que ve d'un NP germ. MORING, que tenia variant germànica *Mauring*; d'aquesta vénen altres NLL occitans: *Maurens* (Dordogne): 5 *Maurencs* a. 1365, *Maurencx* 1382 (Lognon, *NLL.Fr.* 206), i altres tres a H.Gar. i Tarn, també en el Gers (d'on Polge dóna notícia de 8 llocs *Maurens* (*Mélanges de Phil. Gersoise*, 1960, 22 i 1964,65).

ETIM. Els nostres, en canvi no tenen res de germànic, però cal distingir-hi l'origen de (3) i el dels altres, com demostren les formes antigues. (1) i (2) provenen del NP ll. MAURENTIUS, NP format sobre el ll. MAURUS, ben conegut, amb el sufix -ENTIUS, tan productiu en l'onomàstica romana (Laurentius, Vincentius, Caprentius, Aurentius, etc.), nom no estrany al santoral cristià (it. *Maurenzio*, etc.); i amb bastants derivats en -ANUM i -ACUM en el Sud de França (Skok, p. 107).

Però el (3) ve del ll vg. MŪRĪCĪNOS 'murons, merlets': els que coronen un fort o una muralla (d'on el cast. ant. *murezno*, que documento en el *DECH*, s.v. *muro*) que també ha donat el nom del poble de *Mura* (art. infra, i cf. el que hem admès de *Morei*, art. supra): en el nom ribagorçà l'evolució predominant conduí des de *murēzens*, *murēdens*, passant per *murēens* a *Morens*. Notem que és normal en fon. cat. que no se sincopi la *e* posttònica davant -N' (HOMINES > *hōmens*, enfront del cast. *omnes* > *bombres*): i per tant en català correspon *murēdens*, 30 allà on el cast. ha fet *mureznos*. Vegeu-ne encara un cas probable en el nom de llogaret ribagorçà *Torreta-múrcia*.

En el cas present hi ha, d'irregular, només la *o*, en lloc de la *u* que esperariem, i que apareix encara en les dades del S. XI): potser per influència de l'àrab (com en *Morvedre*, *Mortitx*, *Morei*, supra) car ja hi ha arabismes en NLL d'allí entorn (*Miravet*, *Safó* [Coll de-], *Magarrofes* (arts. supra) ajudant-hi la influència dels derivats de MAURUS i MAURENTIUS. El castellà *morezno* (infant moro) etc., és un altre derivat en -ĪCĪNUS. D'aquest, més aviat que de l'ètimon del nostre, pot venir el NL port. *Mourízios* / *Mourizes*, en el concelho de Santo Tirso, que figura escrit *Mourizenos*, l'any 1258 (Silveira, *RLus.* XXXV, 76).

Rebutgem la vaga connexió que suposava C.A., Torras (*Pir.Cat.V*, 791a10, n. 1, vol. I) entre *Morens* (1) i el fr. *morraïne*, mot pre-romà en -ENA, que no ha deixat descendència en els Pirineus: allí no hi ha gales, que tampoc hi són a la vall de Camprodon.³ 50

¹ NL incert, potser un *Brugà* (que crec recordar d'altres escrits): alterat llatinitzant *Brugano* (o *Brugunano*, diplogràfic) cf. *Sugrano* (potser també corrupte).— ²Suposo que el ms. o el seu model, devia portar abreujat *Morēns*, com el doc. següent amb una tilde diplogràfica, o bé *mīs* amb

tilde, que un copista prengué per sigla de *ra*, però que en realitat volia dir *Morens*.—³ Una *Coma de Moreny* que CCandi troba en un doc. de 1581 de St. Hilari Sacalm (monogr. de *St. Hilari*, p. 92) no sé si ve d'algun NP germànic, car caldria començar per assegurar l'exactitud d'aquesta forma. De tota manera sembla nom inconnex amb els que hem estudiat.

MORERA i Parònims

LA MORERA de *Montsant*, municipi del Priorat, al sector septentrional del Priorat històric. S'estén pels 15 vessants meridionals del Montsant.

Pron. Mod.: la *morēra*, oït a Falset per Casacuberta (c. 1920) i a Cervià per Coromines (1934), i en l'enq. que hi féu el 1936 (xii, 56.57).

Doc. Ant.: 1163: *Morera* (*BABLXI*, 315) 1170: carta 20 de població per a 'ipsa Moraria'; 1190 i 1270: terminus de More(i)ra (FontRius *C.d.p.* §§ 139, 185 i 358). El nom s'estén fins a un sector de Cornudella, limítrof, anomenat *Les moreres*, amb algunes cases.

Morera o *l'Alqueria de Morera*, despoblat del 25 municipi de Gandia.

Sengles llocs menors *La Morera*, a Badalona; a Cameles (xxvii, 52.24), a Toluges (xxvii, 43.12), a Torà de Riubragós (xlvi, 142.36). *Tut de la Morera*, a la Seu d'Urgell (xxxvii, 181.15). Sengles *Font de la Morera* a Escàs (pall.), al Real de Montroi (xxxiii, 176.4; xxx, 158.6). *Hortes de la Morera*, a Biar (xxxvi, 3.16). *Coma de Morera*, a Saldes (Berguedà) (xxxviii).

Moreres: Hostal de les ~, antic, a Isona; *Font de les Moreres*, a Navès (Solsonès) (xxxviii, 143.22). *Mas de les Moreres*, a Benassal (xxix, 55.14). *Hort de les Moreres*, actualment desaparegut, al final del carrer Fresquet de la ciutat de València. *Moreres*, partida de Sentís (Alta Ribagorça).

DERIV. *Roll [de] la Morereta*, a Benifairó de les 40 Valls (Camp de Morvedre) (xxx, 15.9). *Les Moreretes*, a Baiasca (Pallars Sobirà) (xxxvii, 53.10). *El Moreral*, sengles barrancs o pdes. de munt. a les Coves de Vinromà (xxviii, 150.7), Penàguila (xxxv, 44.26), Beneixama (xxxvi, 15.24) i Sella (xxxv, 102.24). *Els* 45 *Morerals*, a Parcent (xxiv, 137.17).

Morer, pron. *ə muré*, en terme de Sant Pol de Mar, a la costa, fins prop del te. de Calella. *El Póu de Morer*, a Glorianes (Conflent) (xxvi, 201.19). *El Morer*, a Torà de Riubragós (Segarra) (xlvi, 145.42). *Goleta del Morer*, a Canet de Berenguer (Camp de Morvedre) (xxx, 42.15). *El Gorg d'En Morer*, a Sant Miquel de Llores (Conflent) (xxvii, 13.3). Sengles *Mas del Morer*, a Fullà (Conflent) (xxvi, 128.15); i a Serrallonga (Vallespir) (xxiv, 66.7).

Camí des Morers, a Santa Margalida (Mallorca) (xli, 26.11). *Corralet de Morers*, a Agres (Mariola-Aitana)